

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี โทร. ๓๔๐๓

ที่ กษ ๐๔๐๔/ว ๕๐

วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ชักข้อผู้สอบบัญชี กรณีสหกรณ์ทำธุรกิจตัวปุย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ / หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์

ตามที่สหกรณ์บางแห่งได้มีการดำเนินธุรกิจจัดหาปัจจัยการผลิตเกี่ยวกับปุ๋ยเกินความต้องการของสมาชิก และมีการนำปัจจัยการผลิตไปจำหน่ายเป็นเงินเชื่อให้แก่สหกรณ์อื่น หรือหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก ซึ่งไม่เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบของสหกรณ์ ทำให้เกิดปัญหาข้อบกพร่องสหกรณ์เกิดความเสียหายและได้รับผลกระทบจากการดำเนินการดังกล่าว อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงมีบัญชาให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ สืบรวจข้อมูลการทำธุรกิจตัวปุยในสหกรณ์ รวมทั้งแจ้งสภาพปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับสหกรณ์ ณ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๙ นั้น

ผลการสำรวจข้อมูลการทำธุรกิจตัวปุยในสหกรณ์ปรากฏข้อสังเกตโดยสรุป ดังนี้

- ธุรกิจตัวปุยในสหกรณ์ มีสหกรณ์ที่ทำธุรกิจตัวปุยในสหกรณ์ จำนวน ๕๐ แห่ง ใน ๒๗ จังหวัด โดยมีปริมาณปุ๋ยที่ยังไม่ได้รับจากการทำธุรกิจตัวปุย จำนวน ๘๑,๐๕๑.๗๑ ตัน เป็นเงิน ๘๓๔.๓๗ ล้านบาท (๓๑ แห่ง) และมีปุ๋ยคงเหลือที่สหกรณ์ จำนวน ๑๕๓,๐๑๕.๕๖ ตัน เป็นเงิน ๒๐๓.๐๒ ล้านบาท (๒๙ แห่ง)

- ลูกหนี้การค้าจากการดำเนินธุรกิจตัวปุย จากการวิเคราะห์อายุหนี้ลูกหนี้การค้า (ตัวปุย) พบว่าสหกรณ์มีลูกหนี้การค้าที่มีอายุหนี้เกินกว่า ๒ ปี จำนวน ๑๕ แห่ง เป็นเงิน ๑๐๗.๔๒ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๕๕ ของลูกหนี้การค้าจำนวนทั้งสิ้น ๒๕๘.๔๙ ล้านบาท ซึ่งลูกหนี้การค้าดังกล่าวเป็นหนี้ที่ขาดอายุความไม่สามารถฟ้องร้องให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย โดยมีสหกรณ์ที่ตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเต็มจำนวนแล้วตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ จำนวน ๑๓ แห่ง มูลค่า ๑๐๑.๖๖ ล้านบาท

- การจัดทำบัญชีของสหกรณ์ที่ทำธุรกิจตัวปุย มีสหกรณ์ที่จัดทำบัญชีและงบการเงินไม่เป็นไปตามกฎหมาย จำนวน ๙ แห่ง มูลค่า ๓๔.๐๔ ล้านบาท เนื่องจากการแปลงหนี้ลูกหนี้การค้า (ตัวปุย) เป็นลูกหนี้เงินกู้หรือเงินฝากสหกรณ์ และตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้/เงินฝากสหกรณ์ไม่เป็นไปตามคำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์

เพื่อให้สหกรณ์ดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสามารถจัดทำงบการเงินได้ตามที่กฎหมายกำหนด ให้ผู้สอบบัญชีดำเนินการ ดังนี้

๑. เข้ากำกับ แนะนำด้านการเงินการบัญชี เพื่อให้สหกรณ์สามารถจัดทำบัญชีได้ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖๕

(๑) กรณีสหกรณ์มีลูกหนี้ที่ค้างชำระจากการจำหน่ายปุ๋ยเป็นเงินเชื่อเป็นเวลานาน พิจารณาสภาพของลูกหนี้และหลักทรัพย์ที่ใช้ค้ำประกัน และตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญให้เพียงพอกับผลเสียหายที่อาจเกิดขึ้น ให้เป็นไปตามคำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง วิธีปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับลูกหนี้ พ.ศ. ๒๕๔๗

(๒) กรณีสหกรณ์แปลงหนี้ไม่เป็นไปตามกฎหมายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แนะนำให้สหกรณ์ปฏิบัติให้เป็นไปตามหนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๑๑๕/๑๓๖๖๔ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหเกี่ยวกับตัวปุยของสหกรณ์ รวมทั้งให้สหกรณ์ปรับปรุงบัญชีให้ถูกต้อง โดยโอนกลับรายการที่แปลงหนี้ไม่เป็นไปตามกฎหมาย

๒. กรณีมีข้อสังเกตจากการดำเนินธุรกิจตัวปุยให้ผู้สอบบัญชีเสนอข้อสังเกตให้รองนายทะเบียน
สหกรณ์พิจารณาสั่งการตามอำนาจหน้าที่ และบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการข้อบกพร่องของ
สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (CAD_DEFECT) ตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแจ้งเวียนให้ผู้สอบบัญชีในสังกัดทราบ และถือปฏิบัติ

(นางบริสุทธิ์ เปรมประพันธ์)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์